

BEPALEND MOMENT 2

'Stukje bij beetje

“Als je iets meekrijgt in de accountantsopleiding, dan is het dat je de uitspraken die je als accountant doet op een deugdelijke grondslag moet baseren. Op dit punt, heb ik, terwijl ik nog niet ben afgestudeerd als RA, voor mijn gevoel al water bij de wijn moeten doen. Dat moment, dat besef, dat wringt.”

AUTEUR: MARGREETH KLOPPENBURG* | BEELD: DREAMSTIME

A surreal image showing a small man in a black suit and white shirt standing on the palm of a giant hand. A giant finger points down at him from above. The man has a distressed expression, with his hands raised to his temples. The background is plain white.

'IK VIND DAT IK ALS ACCOUNTANT PAS IETS KAN ZEGGEN OVER DE WERKING ALS IK DAT WERKELIJK HEB VASTGESTELD.'

water bij de wijn'

"Ik zit in de laatste fase van mijn RA-opleiding. Voor overheidsaccountants verloopt het opleidingsprogramma net even anders dan het reguliere programma. De eerste jaren zijn voltijd studieperiodes afgewisseld met voltijd stageperiodes. Na drie jaar stroom je dan weer in het reguliere programma en krijg je les met studenten die voor het grootste deel in dienst zijn van accountantskantoren.

Ik werk bij de Belastingdienst. Daar kennen we verschillende soorten toezicht, zoals het horizontaal en verticaal toezicht. Verticaal toezicht bestaat met name uit boekenonderzoeken over afgesloten jaren en hebben dus betrekking op het verleden. Horizontaal toezicht richt zich op het heden en de toekomst. Met horizontaal toezicht is de Belastingdienst intensiever gaan samenwerken met welwillende belastingplichtigen door te steunen op de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) in hun organisatie. Zo zijn we aan de voorkant betrokken bij het in kaart brengen en beheersen van fiscale risico's. Afspraken hierover worden vastgelegd in een convenant. Ik doe beide: verticaal toezicht, om ook de verplichte vlieguren voor de praktijkstage te maken als toekomstig RA, en horizontaal toezicht. Ongeveer twee jaar geleden kwamen we intern tot een flinke discussie. Er was namelijk onduidelijkheid over wanneer je nou daadwerkelijk kunt zeggen dat er zicht is op de werking van de AO/IB van de organisatie. Ik vind dat ik als accountant pas iets kan zeggen over de werking als ik dat werkelijk heb vastgesteld, bijvoorbeeld door lijncontroles. Dan kan ik op basis van een deugdelijke grondslag een uitspraak doen. De richtlijnen die wij kregen weken op dit punt echter af van mijn professionele opvatting, want die gaven aan al eerder zicht te krijgen op die werking. Het strookte voor mij ook niet met de professionele opvoeding die ik heb meegekregen in de opleiding. Ik merkte aan mijn collega-accountants dat ze wel begrip hadden voor mijn standpunt, maar dat zij zich ook wel konden vinden in de richtlijnen. Ik kreeg het gevoel dat ik me er maar bij neer moest leggen. Dat heb ik uiteindelijk ook gedaan.

'IK BEGRIJP DAT JE SOMS JE EIGEN OPVATTING ONDERGESCHIKT MOET MAKEN AAN HET GROTERE GEHEEL.'

BEPALENDE MOMENTEN

De serie *Bepalende momenten* bestaat uit (veelal anonieme) persoonlijke getuigenissen van accountants over momenten waarop ze sterk onder druk kwamen te staan, hoe ze destijds hebben gereageerd en wat dit voor hen heeft betekend. De verhalen zijn uit hun eigen mond opgetekend door Margreeth Kloppenburg. Hun identiteit is bij de redactie bekend.

'IK VRAAG ME WEL EENS AF OF DIE PROFESSIONEEL-KRITISCHE INSTELLING VOLDOENDE LEEFT.'

En daar heb ik het in het begin wel erg lastig mee gehad. Ik begrijp dat je soms je eigen opvatting ondergeschikt moet maken aan het grotere geheel, dat gaat natuurlijk vaker voorkomen.

Maar de kwestie heeft me wel aan het denken gezet, want waar ligt dan mijn ondergrens? Loop ik niet het gevaar om mijn professioneel-kritische instelling kwijt te raken als ik stukje bij beetje, water bij de wijn moet blijven doen? Toch denk en hoop ik, door hier bewust mee bezig te zijn, voor mezelf te waarborgen dat ik kritisch blijf in mijn doen en laten.

Als ik kijk naar de andere kant van de tafel, en ik bedoel dan de accountantskantoren waar ik veel mee te maken heb, vraag ik me wel eens af of die professioneel-kritische instelling voldoende leeft. Hoe kan het toch dat mensen met dezelfde opleiding soms zo anders tegen een situatie aankijken?

Ik zie veel dossiers van accountantskantoren waarbij de dossiervorming te wensen over laat. Soms maken ze aansluitingen, waarbij er verschillen over blijven, maar die analyseren ze niet. Die verschillen schuiven ze dan aan de kant vanwege het relatieve belang. Maar ja, een verschil kan er om zoveel redenen zijn, die kunnen nou net wel belangrijk zijn.

Ik ga die gesprekken graag aan met de accountant van belastingplichtige, daar heb ik ook plezier in. Het zijn, laat ik het zo zeggen, interessante discussies. En ze leiden in het beste geval aan beide kanten tot nieuwe inzichten waar uiteindelijk iedereen bij gebaat is." □

Noot

* Margreeth Kloppenburg is adviseur voor professionals in onder andere de accountancy.